

Nro. 33.

**A' FELS. AUSTR. CSASZAR, ES AP. KIRALY
KEGYELMES ENGEDELMEBÖL.**

Indült Bétsből, Kedden Aprilis 25-dik napján,

BCH 309-3k Gefztendöben. sity Library Cluj

B é c s .

Az Alsó Austriai Cs. K. Kormányfők arról, hogy a' mi Littoralénk (tenger partjaink) kikötökellyei, a' bészárattatás alól feloldoztattak, és az Angliával való előbbeni könnyülállások visszafeltítottak, ilyen Kerülörást adaki: —

„E' hónap 20. dikán költ és leérkezett Felséges Udvari Végzés által tudtára adatott ezen Kormányfőknek, hogy ö Felsége meg parantsolta legyen, hogy a' Littorale' kikötöhelyeinek bészárattatósok, mint hogy a' Frantzia országgal való ellenségeskedések elkezdödtek, szünyön meg, és az Angliával való előbbeni állapot állitáfsek helyre. A' melly, hogy mindenek tudják, közönségéé tétettetik. Bets, Apr. 21. dikén, 1809.

K

Ötödik Hadi Tudósítás, a' Cs. K. Armadiától, a' fő hadi szállásról Landshútból April. 17-dikén 1809: —

„Valamint minden foglyoknak úgy a' Landshúti lakosoknak is megégygyező szavok szerént, Frantzia Generális Lefevre 12,000 Bavarusokat a' Monachiumi és Freysingeni vidékeken özfzeseregettetett vala, hogy az Austriai armadiát az általmenetelben Landshútnál tartóztassák.

„A' hidakhoz való menetel azon a' völgytorokon, a' melly a' meredekről a' völgybe vífzen, feltébb bajos; a' hidakat elfzagatták vala, 's az egyenként puskázók (Tirailleurs), a' víznek tulsó partján minden házakat úgy elfoglaltak vala, hogy azokból őket tsak feles számú ágyuk által lehetett kikergetni: nekünk ellenben tsak apró puskagolyobisok zápora alatt lehetett egygyenként minden ágyunkat a' tsaató helyre kiállítani. Ágyuzóink ebben nagy áthatatóságot bizonyítottak; és a' városnak tulsó része egy pár óra alatt már özfzeomólva állott.

„A' szerentsétlen lakosok az omlás' halmain siratják azt a' szomorú állapotot, mellyet ezen szép városra önnön hazájokfiai háritottak.

„Azon Frantzia sugallások, hogy az Austriaiak Baviát magokéva tenni, 's annak derék katonáit a' fegyverből kivetkézteni akarnák, vették ezen seregeket a' magok hafzon nélkül való védelmezésekre. Itt is boldogúlt a' Frantzia gonosz tsarlárdság abban, hogy idegen vérrel uzsorázzon, és Német atyánkfiainak fegyvereiket szabadítóik ellen fordítsa. — Alig vala az első hid gerendákkal egy kevéssé bárakra, azonnal általment az Ötödik sereg előljáró tsapatja siettséggel az I s e r vezet,

's az éjtzakáig üzte az ellenséget. Seregeinket derék buzgóság lelkesíti; az ágyuknak dörgések alatt hadi énekeket énekelnek.

„A' F. M. L. Jelachich előljáró tsapatja tegnap délelőtti 11 óraker bément Monachiumba. A' Király és Királyné, Frantzia oltalom alá szaladtak Augsburgba.

„A' Negyedik sereg elleneállás nélkül ment által az Iser vizén Dingelfingennél.

„Az Első és Második seregek nekány fzerentsés öszfzetsapás után előnyomúltak Amberghez, Schwannndorfhoz és Kirnhez. Regenskurgtól nem meszfe. Generális Bellegarde nem magasztalhatja elégségeskeppen a' maga seregeinek örvendező bátorságokat, és mérész eltökelletségeket.

Hadi Tudósítás (az Olasz országi Cs. K. seregektől), a' fő hadiszállásról Saciléből, April. 17 kén, 1809: —

„János ő Császári Fő Hertzegsége a' vezérlése alatt lévő armádiával, e' hónapnak 10 és 11-dikén Pontebán, Civitalén, Goritzian által a' Friauliai térségekre, és 13-dikben, néhány helyen való elleneállájután, a' Tagliamentóig előnyomúlt. Az ellenség magát ezen vizen túl vonta vala, olly czélozással, hogy magát a' hátúlról érkező seregekkel öszfzetsatólja. Ez az öszfzetsatolódás valóssággal véghez is ment 14 dikben Sacile mellet melly által az itt lévő ellenséges armádiának ereje öt Osztyályokra nevedett.

„April. 14-dikén éjtzaka előnyomúlt ő Cs. Fő Hertzegsége az előlmenő tsapattal Pordenonéig; az armadia több része más nap viradólag indult utának. Az ellenséges előljáró tsapat' Pordenonében,

armádiájának több része pedig ezen hely és Sacile között Fontana Fredda mellett állott. Ezen napon ütközetre került a' dolog, a' melly ket napokig tartott, és véres verekedés után egérfézen a' mi nyereségünkel végződött el.

„Az ellenséges armádiát az Olasz Vice-Király vezérelte. A' verekedés olyan kimenetelű lett, hogy az ellenség a' Livenza megett is meg nem állapodhatott, hanem a' Piave felé kente a' tettetett magát sietve hátra vonni.

„Az ellenséges hadi foglyok száma már 6 ezerre telt, kik között vannak Paze és Bressan Generálisok; még most is hordják bé őket.

Az elesteből és sebesebből álló vesztes ezen számot jóval fellyül haladja; 16 ágyut és 3 Sast nyertünk.

Az armádia, a' melly a' hegyeken való útozásbeli illy sok inségek után illy fényesen győzedelmeskedett, meggettivemindent, Csak mit tsak a' leg jobb seregektől várni lehet: a' tsatározásban éppen olyan bátorsággal viselte magát, mint a' milyen türelemmel és állhatatossággal az inségeket szenvedte. Ágyúzó seregünk magát különösen megköltömböztette, és régi ditsőségét megtartotta.

A' Gallitziai Cs. K. Seregek vezére Ferdinand Királyi Fő Hertzeg a' Gallitziai lakosokhoz is intézett egy Proklamatiót, mellyet érzékeny felbuzdulás nélkül olvasni lehetetlen: —

„Warschauer Hertzegségnek Lakosai! —

„Én fegyveres kézzel lépek a' ti vidékeitekre: de tsakúgyan nem úgy, miet ellenségetek. Azt, hogy a' vezérlésem alatt lévő hadi erőt miképpen fordítsam haszonra, magatokviselete fogja megha-

tározni. Ha azért menek, vagy hogy benneteket oltalmazalak, vagy pedig hogy tsatázzak vélettek. Tiétek a' válafztás.

„Mi Napoleon Császár ellen tsatázunk, mivel hogy a' hadakozásban reméljük feltalálni azt a' bátorságot, mellyet azon békétségben, a' melly t-ak az ő minden féle ditsósság fjomjuhozó czélozósainak elősegítettésekre fzolgált, hujába remélttünk; mi tsatázunk ellene, azért, minthogy ő, igazságtalan fojtatasainak számát minden nap neveli, a' melly fojtalást ő, mint láfzták Pólitikai Systemává akar tenni; tsatázunk ellene azért, hogy az ő hadi ereje, mind azoknak a' népeknek erejek által, melyeket elnyom, és a' maga egyedül való uralkodás fjomjuhozásának megatsonyított elzközeivé tezen, megnevekedvén, a' mi magunkbanvalófennállásunkat és tulajdonainkat fenyegeti; 's végezetre azért, minthogy mi, **CÖnnön** CÉtelünknek bátorságba való helyheztetésével, ezt, egyfzersmind azoknak is, a' kik attól megfojtattak, vízfza fzerezni, és mindeneket az ő elragadoztatott jusaikba, vízfza tévén, a' rendet és igazságot Európában helyreállítani, 's az olly igen olfajtott tsendéfséget meg fundálni, akarjuk.

„De miért hordanók elő mind azokat az indító okokat, mellyek minket a' Napoleon Császár ellen való hadakozásra határoznak? Tudva vannak ezek a' világ előtt! Német ország, Olasz ország, Portugallia, sőt Spanyol ország, ez a' Frantzia ország hűséges Szövettségese is! mind ezek megmondják, mind ezek érzik azokat az okokat, melykre nézve mi fegyverhez kapunk.

„Különösen hozzátok fordúlok Warschaui Hercegségnek lakosai! és azt kérdem tőletek: Élték-é ti

azzal a fzerentsével, mellyet néktek a Frántziák Császárja ígért? — A' ti atyátokfainak Madrid kőfalai alatt kiontatott vérek, a' ti boldogságtokért folyt.é ki? — Mondjátok meg, mi köze a' Wisztula vizinek a' Tágus vizihez? — A' ti katonáitoknak vitézségek jobba tette-é a' ti állapototokat? — Igaz az, hogy vitézségeteket igen magasztaltaták! Hanem ne engedjétek, kogy ezen ditsérő magasztalásokkal megtsaljanak: ha szintén igazságos és jól megérdemlett ditséretetek is, tsakugyan még is önnön hafzonkeresés szavai ezek. Napoleon Császárnak magának van szüksége a' ti hadi népetekre, nem réátok nézve; ti, a' ti tulajdonotokkal és katonáitokkal nem tsak idegen, hanem önnön hafznotokkal egyátallyában ellenkező hafzonnak áldoztok, mint-hogy a' jelen lévő szempillantatban, noha az ö szövetségesei vagytok, segedelem nélkül a' mi nagyobb fegyveres erőnknek kitétetettev hagyott benneteket, azalatt, míg a' ti fegyveres seregeteknek színe a' Kastiliai és Aragóniai földet a' maga vérével nedvesíti.

„Warschauti Hertzegségnek Lakosai! megújítva mondom néktek, mi nem vagyunk a' ti ellenségetek; ne tegyétek ki hafzon nélkül való magatok oltalmazása által tortományotokat a' háború pufzításainak! mert én kinyilatkoztatom néktek, hogy ha ellent állatok, a' hadakozásnak minden törvényei fzerént fogok banni véletek. Ellenben, ha minket valóságos javatokkal megegygyezőleg mint barátaitokat úgy fogadtok, ő Felsége az Austriai Császár titeket a' maga különös védelmezése alá veszen, és én tölletek egyebet kívánni nem fogok, hanem tsak a' mi fegyvereimnek bátorságokra 's armádiám-pak tartatására szükséges leszen.

„Költ a' mi fő hadi szállásunkon O d r z y w o l -
ban April. 14 dikén 1809-ben.

„I ő Hertzeg Ferdinand, Vezér Generális.

A' hazafiui nemes lelkűségnek és buzgóságnak
a' következő igen szép példái is, a' Bétsi Udvari
Ujságban fordulnak elő: —

Azt az igazi nagy hazafiui iporkodást, mely
ízerént Cseh országnak számos Nemesei arra hatá-
rozták magokat, hogy a' megkülönböztetéssel szol-
gált katonáknak az ő kilépésekkör, mivelni való
földet 's lakhelyet adjanak, egy nevezetlen ma-
radai akaró Cseh uraság ismét 10,000 Forintokat
adott által a' Cs. K. seregek Generalissimuszának,
a' mely hazafiui jó tétémént ő Császári Fő Hertzeg-
sége különös meglegedéssel elfogadta a' háládatos
haza nevében.

A' maga Magyar Hazafiainak minden tekintet-
ben való palléroztatásokon, nevezetesen pedig a'
mezei gazdaság virágzásának nagyobb nagyobb tö-
keltetefségre való emeltetésén törekedő buzgósága
által a' Haza háládatosságát már egészízen megnyert,
's minden tselekedeteiben nagy és nemes, Gróf Feste-
tits György Ur ő Excellenziaja, a' jelen való In-
surrekctzióra 500 Huszárt állított és képzített ki;
ugyan annyit állit a' Tartalékhoz is. Nemcsak,
hanem az olyan Nemeseknek számokra, kiknek az
Insurrekctzióhoz kívántató ló és egyéb készület
szerzés, jofzágaikhoz képpeszt igen terhesen esne.
N. Szola Vármegyében száz ezer Forintot tett le.

Udvari Tanácsos és Cs. K. valóságos Kamarás
Ur Gróf Pallfy Ferdinand ő Nagysága, azonkívül,
a' mit az Insurrekctzióhoz törvényesen adni tarto-

zott, és a' maga Poson Vármegyében tett önként való ajánlásain kívül, a' Cs. K. katonaság számára is különösen 50 lovat adott ingyen, 's a' Monarcha és Haza eránt viseltető bürgő szeretének és hűségének ilyen szép tselekedettel való megbizonyítása által a' Császár és Király ő Felsege leg nagyobb meglegedését megnyerte.

N. Moson Vármegye azonkívül, hogy 119 lovas katonát állit a' Cs. K. Lovas Regementekhez, és az Insurrekcióhoz az ötöt illető rézen fellyül hét embert ad, 27,258 mérő gabonát és 30,980 Forintot ajánlott.

* * *

Ma jó reggel ismét jöve ki egy fontos Hadi Tudósítás, melynek már ma csak rövid summáját tehetjük ide: — A' foglyok szava szerént Napoleon Császár e' hónap' 19-dikén megérkezett a' Frantzia armadához, melly akkor Regensburgnál állott. Heves verekedésre került a' dolog. Az ellenség megveretett. Regensburg 20-dikben kapitulált, a' hol a' 65-dik Fr. Regement, 1800 ember, elfogatott. Marschal Davoust 21-dikben a' 4-dik seregünkre ütött; a' verekedés 12 óráig tartott. Az ellenség itt is vízfza veretett. Mi is sok embert vesztettünk: F. M. L. Lusignan, két Lichtenstein Hertzgek Moritz és Lajos, sebet kaptak. Több Regementjeink elvesztették minden Stábtisztjeiket. — (Az egész Tudósítást meg küldjük a' jövő pénteken).

* * *

Jegyzés. — Azon iparkodunk, hogy a' Manifestumot, ma és a' jövő pénteken, mint Földalékot, egészízfzen meg küldhessük a' M. Kurir mellett.

P. D.